

کوتاه از دیپلماسی

دیدار معاون سیاسی وزیر خارجه عمان با امیرعبداللّهیان

● ایسنا؛ شیخ خلیفه الحارثی، معاون امور دیپلماتیک وزارت خارجه عمان که برای شرکت در نشست کمیته مشترک مشورت‌های راهبردی در تهران به سر می‌برد، امروز با حسین امیرعبداللّهیان، وزیر امور خارجه ایران دیدار و گفت‌وگو کرد. وزیر امور خارجه در این دیدار، بهبود و گسترش روابط با همسایگان را اولویت سیاست خارجی دولت سیدابراهیم رئیسی دانسته و در این میان بر جایگاه ویژه عمان در میان همسایگان تاکید کرد. امیرعبداللّهیان در این دیدار بر ضرورت تلاش دو طرف برای ارتقای حجم روابط تجاری میان دو کشور در سطح روابط دوستانه فی‌مابین تاکید کرد. وزیر امور خارجه، جمهوری اسلامی را پاینده به گفت‌وگو و اتخاذ راه‌های سیاسی برای حل مشکلات دوجانبه و منطقه‌ای دانست و آمادگی ایران را برای گفت‌وگو با کشورهای منطقه در راه ارتقای روابط دوجانبه به تصریح اعلام کرد. امیرعبداللّهیان ابراز امیدواری کرد با تلاش‌های همه کشورهای منطقه به‌ویژه ایران و عمان، زمینه لازم برای پایان بحران یمن فراهم شود. الحارثی معاون وزارت خارجه عمان نیز در این دیدار ضمن ابراز امیدواری برای پایان هرچه سریع‌تر بحران یمن، اعلام کرد کشورش از مسیرهای صلح‌آمیز و مذاکره برای کاهش مشکلات منطقه‌ای استقبال و حمایت می‌کند.

آزادی ۶ ماهیگیر ایرانی زندانی در بنگلور هند

● ایسنا؛ سرکنسولگری جمهوری اسلامی ایران در حیدرآباد هند در توییتی اعلام کرد: «با تلاش‌های سرکنسولگری ایران در حیدرآباد، سفارت ایران در دهلی‌نو و با همکاری مقامات هندی، شش نفر ماهیگیر ایرانی که به اتهام حمل مواد مخدر ماه‌ها در شهر بنگلور هند بازداشت شده بودند، پس از تیرئه از اتهامات، به میهن اسلامی بازگشتند».

اولیانوف: اول فوریه، زمان مطلوب برای تکمیل مذاکرات است

● ایلنا؛ میخائیل اولیانوف، نماینده روسیه در سازمان‌های بین‌المللی در وین، در تویییت نوشت: «مذاکرات وین سه روز دیگر از سر گرفته می‌شود. در دور قبلی گفت‌وگوها، مذاکره‌کنندگان به دنبال پیشرفت سریع مذاکرات بودند. ما باید تلاش خود در جهت تکمیل موفقیت‌آمیز مذاکرات در اسرع وقت را ترجیح تا اوایل فوریه هدایت کنیم. پیشرفت در مذاکرات به عوامل بسیار زیادی بستگی دارد و از پیش نمی‌توان آن را به‌صورت دقیق اعلام کرد. ابتدای فوریه به نظر می‌رسد، برنامه زمانی واقعی باشد».

لایپد: در صورت شکست دور هشتم، محدودیت شدیدتر اعمال شود

● ایلنا؛ یائیر لاپید، وزیر خارجه اسرائیل، خواستار اعمال محدودیت‌های شدیدتر اقتصادی و سیاسی علیه تهران، در صورت شکست دور هشتم مذاکرات وین شد. وی که با روزنامه آلمانی «ویلت» گفت‌وگو می‌کرد، با اشاره به مذاکراتی که قرار است دوشنبه آینده در وین آغاز شود، گفت چنانچه این دور از مذاکرات به نتیجه نرسد، باید «تحریم‌های اقتصادی شدیدتر و محدودیت‌های دیپلماتیک بیشتری علیه ایران اعمال شود». لاپید در ادامه افزود که طرح جایگزین پیشنهادی، باید ترکیبی از چهار ابزار فشار نظامی، اقتصادی، سیاسی و دیپلماتیک باشد. وی با تکرار برخی ادعاها درخصوص ماهیت برنامه هسته‌ای ایران، گفت این کشور درصدد ساخت بمب هسته‌ای است و در صورت جدی‌نبودن جامعه جهانی برای مانع‌شدن از این تصمیم، «یک تهدید نظامی معتبر برای روی میز باشد».

تصویب بودجه نظامی در کنست برای مقابله با پیامدهای وین

● ایسنا؛ کمیته مالی پارلمان اسرائیل، کنست، موافقت کرد تا بودجه‌ای اضافی بالغ بر ۹ میلیارد شیکل، حدود دومیلیارد و ۹۰۰ میلیون دلار، برای انجام عملیات نظامی علیه ایران به بودجه نظامی افزوده شود. به گزارش العربیه، این کمیته ضمن موافقت با چنین افزایشی، مجموعه‌ای از سیاست‌های حمایتی دیگر در رابطه با اقدامات نظامی علیه تهران را نیز تصویب کرد. روزنامه «اسرائیل‌هیوم» هم گزارش داد که افزایش بودجه نظامی اسرائیل در چارچوب آماده‌سازی برای مقابله با ایران صورت گرفته است. این گزارش تاکید کرده که بودجه مورد نظر به وزارت دفاع اسرائیل راجع داده شده تا با کمیته مشترک امنیتی درباره آن بحث شود. یک مقام اسرائیلی به این روزنامه گفته «اضافه بودجه مذکور اخیرا تصویب شده و پیش‌تر در لایحه بودجه نبوده است». این اقدام پس از سفر «جیک سالویان» مشاور امنیت ملی آمریکا به تل‌آویو و دیدار با «اسحاق هرتزوک» رئیس حکومت اسرائیل و «بنی گانتز» وزیر دفاع صورت گرفته است.

دور هشتم مذاکرات برای احیای برجام از فردا دوشنبه شروع می‌شود. این گفت‌وگوها دو نوبت در دولت رئیسی انجام شده و همچنان موضوع اصلی لغو تحریم‌های برجامی و بازگشت به محدودیت‌های هسته‌ای از سوی ایران روی میز است تا بتوان به راه‌حلی دست یافت. ایرنا گزارش داده که علی باقری‌کنی، مذاکره‌کننده ارشد جمهوری اسلامی ایران، به همراه بقیه اعضای این هیئت، صبح دوشنبه برای حضور در هشتمین دور مذاکرات هسته‌ای وارد وین می‌شود. حسین امیرعبداللّهیان، وزیر امور خارجه، روز پنجشنبه در نشست خبری مشترک با فؤاد حسین، وزیر خارجه عراق، خطاب به طرف‌های غربی گفت: اگر می‌خواهید نگرانی شما در موضوع هسته‌ای صلح‌آمیز ایران برطرف شود، تمام تحریم‌های برجامی باید برطرف شود. او با بیان اینکه جمهوری اسلامی ایران با منطق قوی خود مذاکرات را تا رسیدن به توافق خوب ادامه می‌دهد، گفت: زمانی که طرف‌های مقابل اراده جدی خودشان را نشان دهند، روزی است که می‌توانیم از بازگشت همه طرف‌ها به تعهداتشان در برجام سخن بگوییم. این مذاکرات به صورت غیرمستقیم بین ایران و آمریکا انجام می‌شود و طرف اروپایی و روس دراین‌بین نقش منتقل‌کننده پیام را ایفا می‌کنند. فارغ از ایرادات این‌گونه مذاکره، اتهامات جدیدی به ایران دراین‌بین زده می‌شود. برخی گمانه‌زنی کردند که ایران در صورت احیانشدن برجام میزان غنی‌سازی اورانیوم را تا حد زیادی بالا خواهد برد. روز گذشته اسلامی، رئیس سازمان انرژی

اتمی ایران، در این زمینه توضیح داده و این ادعا را رد کرده است. محمد اسلامی در گفت‌وگو با یرانووستی اعلام کرد ایران قصد ندارد غنی‌سازی بالاتر از ۶۰ درصد خلوص انجام دهد. او گفت تمام فعالیت‌های هسته‌ای ایران براساس توافقات، اساسنامه و مقررات آژانس بین‌المللی انرژی اتمی انجام می‌شود. رئیس سازمان انرژی اتمی ایران تاکید کرد که هدف برنامه هسته‌ای تهران حمایت از نیازهای تولید صنعتی کشور و همچنین تأمین نیاز مصرف‌کنندگان ایرانی به کالاهای خاص است. اسلامی در بخش دیگری از این گفت‌وگو درباره امنیت اماکن هسته‌ای ایران گفت: «هر کشوری توجه زیادی به تضمین ایمنی نیروگاه‌های هسته‌ای خود می‌کند... به لطف اقداماتی که انجام داده‌ایم، همه سیستم‌های ما

عکس: AFP

ایمن هستند، همه آسیب‌پذیری‌های آنها تحت کنترل هستند. ما امیدواریم که چنین اقدامات شدیدی برای تأمین ایمنی زیرساخت‌های هسته‌ای ما، کسانی را که می‌خواهند به آنها آسیب برسانند، دلسرد و ناامید کند».
تهران انتظار دارد ساخت واحدهای ۳ و ۴ نیروگاه بوشهر تسریع شود
همچنین اسلامی اعلام کرد مقامات ایران از شرکت دولتی «روس‌اتم» روسیه انتظار دارند که ساخت بلوک‌های ۳ و ۴ نیروگاه اتمی بوشهر را سرعت ببخشد و تقریباً دو سال از برنامه مورد توافق عقب مانده است. اسلامی گفت: «ساخت واحدهای دوم و سوم نیروگاه بوشهر حدود ۲۳ ماه عقب افتاده است... از روس‌اتم انتظار داریم که طبق برنامه توافق‌شده، اجرای پروژه را

دور ویزا برای ۳ دیپلمات ایرانی از سوی عربستان

چراغ رابطه روشن می‌شود؟

عباس پرور ده، کارشناس منطقه در گفت‌وگو با «شرق»، رقابت‌های منطقه‌ای تهران- ریاض باید حل شود

روح‌اله نفعی: در صحنه سیاست خارجی ایران شاید بزرگ‌ترین پرونده بعد از وین، در بغداد و در مذاکرات بین ایران و عربستان پیگیری می‌شود و در نتیجه چشم‌ها و گوش‌ها تیز هستند تا نشانه‌های بهبود روابط یا تشدید تنش‌ها را رصد کنند. در میانه چنین فضایی، دیروز از ریاض تأییدیه این خبر رسید که عربستان برای سه دیپلمات ایرانی روادید صادر کرده است. این خبر ممکن است در نگاه اول همان نشانه مثبتی باشد که ناظران انتظار آن را می‌کشیده‌اند. در فضایی که اغلب کارشناسان این حوزه، نگاه خوش‌بینانه‌ای به روند گفت‌وگوهای ایران و عربستان نداشته‌اند، اما در پرس‌وجویی که از عباس پرور ده، کارشناس مسائل منطقه داشتیم، به نظر می‌رسد این اتفاق نیز برای خوش‌بینی به روند تحولات کافی نیست. پرور ده برشمردن چالش‌ها تبادل چند دیپلمات را نشانه مهمی نمی‌داند. او به‌صراحت می‌گوید: «تا وقتی که دو کشور رقابت‌های منطقه‌ای را باهم حل نکنند، تبادل چند دیپلمات نمی‌تواند نشانه خیلی مهمی باشد». هرچند این اتفاق به‌هر حال تغییری در روند روابط است.

عربستان: بخشی از روند عادی آی‌سی‌او است

تأییدیه خبر از طرف یک مقام وزارت خارجه عربستان بدون ذکر نام منتشر شد که در همان متن نیز به نظر می‌رسد ریاض قصد ندارد این خبر را اتفاق بزرگی معرفی کند. به گزارش ایسنا به نقل از بلومبرگ، یک مقام وزارت امور خارجه عربستان گفته است «عربستان سعودی با صدور روادید برای سه دیپلمات ایرانی موافقت کرده و این بخشی از روندی عادی است که برای نمایندگان یک کشور عضو سازمان همکاری اسلامی مستقر در جده طی می‌شود». اظهارات این مقام سعودی در پی این مطرح می‌شود که حسین امیرعبداللّهیان، وزیر امور خارجه ایران، پیش‌تر گفته بود مذاکرات با عربستان سعودی که با میانجی‌گری بغداد انجام شده است، به‌خوبی پیش رفته و مقامات ریاض پاسخ مثبتی به «پیشنهادهای سازنده ایران» داده‌اند. امیرعبداللّهیان همچنین گفته بود این روادیدها هفته گذشته صادر شده‌اند و با سعودی‌ها به‌زودی دیدارهای تازه‌ای در بغداد انجام خواهد شد تا مقدمات «اقدامات بعدی در مذاکرات» فراهم شود. وزیر خارجه ایران پس از دیدار با

دیپلماسی

دوشنبه دور جدید مذاکرات

اسلامی؛ ایران دنبال غنی‌سازی بالاتر از ۶۰ درصد نیست

برای جبران تمام تأخیرها تسریع کند. درمورد بلوک سوم می‌توانم بگویم خاک در آنجا در حال تقویت است و اکنون مقدمات بتن‌ریزی فونداسیون در حال انجام است».
ایران بدهی خود را به روسیه برای ساخت اولین واحد نیروگاه اتمی بوشهر پرداخت کرد. معاون رئیس‌جمهور و رئیس سازمان انرژی اتمی ایران اعلام کرد تهران بدهی خود به مسکو را برای ساخت اولین واحد نیروگاه اتمی بوشهر پرداخت کرده است. او در پاسخ به این سؤال که آیا تهران برای ساخت اولین واحد نیروگاه اتمی در بوشهر به مسکو بدهی دارد یا خیر، گفت: «نه، اکنون نه. ایران تمام بدهی‌های خود به فدراسیون روسیه برای ساخت نیروگاه اتمی را پرداخت کرده است». تابستان گذشته لوان جاگاریان، سفیر روسیه در ایران، گفته بود که مسکو و تهران موضوع بدهی ایران برای نیروگاه اتمی بوشهر را حل‌وفصل نکرده‌اند؛ زیرا به دلیل تحریم‌های آمریکا، وجوه تهران در بانک‌های ژاپن و کره جنوبی مسدود شده است.

ایران قادر به تولید سوخت هسته‌ای است

اسلامی همچنین از آمادگی ایران برای تولید سوخت هسته‌ای و استفاده از آن در نیروگاه بوشهر در آینده نزدیک خبر داد. رئیس سازمان انرژی اتمی ایران همچنین اعلام کرد تهران درباره استفاده از سوخت هسته‌ای ایرانی در راکتور بوشهر مذاکراتی با روس‌اتم داشته است. او اظهار امیدواری کرد که طبق برنامه‌ها و قراردادهایی که با روس‌اتم منعقد خواهد شد، ایران خواهد توانست از سوخت تولیدی خود در نیروگاه بوشهر استفاده کند.

خودمان بود که می‌تواند معادلات منطقه‌ای ایران را تحت تأثیر قرار دهد».
انقلاب‌های عربی تنش تهران- ریاض را تشدید کرد
پرور ده در صحبت‌های خود به نقش عاملی اشاره می‌کند که در کمتر بحثی در این زمینه مورد توجه بوده است، یعنی نقطه عطف انقلاب‌های عربی در رقابت تهران - ریاض: «بحث دیگر بحث رقابت‌های منطقه‌ای ایران و عربستان است. اگر دقت کنید می‌بینید روابط ایران و عربستان بعد از انقلاب‌های عربی پرتنش‌تر شد. به این دلیل که تا قبل از آن عربستان یک کشور درجه دو عربی بود؛ اما با انقلاب‌های عربی و تغییر حکومت و تضعیف شدید حاکمیت در مصر که تا پیش از آن رهبر جهان عرب بود، عربستان نقش رهبر اعراب را بر عهده گرفت. هم خودش این را می‌خواست و هم شرایط و خلأ رهبری که ایجاد شد باعث این شد. در مقابل ایران که با اعتقادات ایدئولوژیک شیعه است، عربستان توانست رهبری کشورهای عرب با اعتقادات ایدئولوژیک سنی را که سال‌ها به دنبالش بود، به دست بیاورد».

عربستان می‌خواهد «آدم بده» داستان نباشد

اما درباره اینکه چرا چنین اقدامی انجام شده است، پرور ده موضوع مدیریت حج را به‌عنوان یک گمانه‌زنی مطرح می‌کند و اینکه عربستان نمی‌خواهد به‌عنوان مدعی تولیت حرمین شریفین منتهم به بستن راه مسلمانان ایران شود. او اما موضوع را در تصویر بزرگ‌تری تحلیل می‌کند: «عربستان نمی‌خواهد وجهه دیپلماتیک خود را از دست بدهد». او تشریح می‌کند، «اگر رسانه‌های عربستانی مثل شرق‌الاوسط را بررسی کنید، می‌بینید که عربستان خیلی از بغض‌های دیپلماتیکش را به زبان دیپلماتیک بیان می‌کند. سعودی‌ها بسیار مراقب هستند که در رسانه‌ها و ادبیات دیپلماتیک خطایی ازشان سر نزنند تا ایران و کشورهای که با عربستان میانه خوبی ندارند، از آن به‌عنوان نقطه ضعف در مجامع دیپلماتیک و سیاسی استفاده کنند». او البته اشاره می‌کند: «این اتفاقا نکته‌ای است که در ایران باید به آن توجه شود». این کارشناس مسائل منطقه ادامه می‌دهد: «این اقدام را هم من حدس می‌زنم در همان راستا باشد. یعنی عربستان می‌خواهد حداقلی از روابط را باز بگذارد. به تعبیر ما ایرانی‌ها، عربستان می‌خواهد «آدم بده» داستان نباشد».

خودمان بود که می‌تواند معادلات منطقه‌ای ایران را تحت تأثیر قرار دهد».

پرور ده در صحبت‌های خود به نقش عاملی اشاره می‌کند که در کمتر بحثی در این زمینه مورد توجه بوده است، یعنی نقطه عطف انقلاب‌های عربی در رقابت تهران - ریاض: «بحث دیگر بحث رقابت‌های منطقه‌ای ایران و عربستان است. اگر دقت کنید می‌بینید روابط ایران و عربستان بعد از انقلاب‌های عربی پرتنش‌تر شد. به این دلیل که تا قبل از آن عربستان یک کشور درجه دو عربی بود؛ اما با انقلاب‌های عربی و تغییر حکومت و تضعیف شدید حاکمیت در مصر که تا پیش از آن رهبر جهان عرب بود، عربستان نقش رهبر اعراب را بر عهده گرفت. هم خودش این را می‌خواست و هم شرایط و خلأ رهبری که ایجاد شد باعث این شد. در مقابل ایران که با اعتقادات ایدئولوژیک شیعه است، عربستان توانست رهبری کشورهای عرب با اعتقادات ایدئولوژیک سنی را که سال‌ها به دنبالش بود، به دست بیاورد».

خودمان بود که می‌تواند معادلات منطقه‌ای ایران را تحت تأثیر قرار دهد».

ادامه از صفحه اول

سیاست فرهنگی

بدین‌سان سیاست فرهنگی مستلزم آزادی، اختیار و مهم‌تر از همه مسئولیت تک‌تک احاد بشر است و نه ضرورت مداخله حاکمتری دولت و حکومت؛ چون ذات انسان نیک است. به همین دلیل است که سیاست‌های فرهنگی و گزارش‌های بین‌المللی از سیاست فرهنگی در خدمات و محصولات فرهنگی مصور شده است. نه اینکه سیاست فرهنگی محتوا ندارد، بلکه محتوا بیش از هر چیز به اراده و مسئولیت بشری واگذار شده است. اگر قرار بر مداخله بود که خداوند متعال «مداخله‌های مستقیم» را در دستور کار هستی می‌گذاشت، «مداخله‌های خداوند» از جنس مسئولیت و اختیار است. انسان غیر فرهنگی باید مسئولیت اعمال خویش را بپذیرد. سیاست فرهنگی اساسا سیاست آزادی است. سیاست آزادی یعنی نوع مواجهه ما با آزادی، معماری نظامات اجتماعی برای مسئولیت‌پذیری انسان و حفاظت از آزادی او. می‌توان در این سخنان، مناقشه‌های فراوان کرد؛ اینکه از آزادی سوداستفاده می‌شود، اینکه غربیان و شرقیان سیاست‌های فرهنگی تاجمی دارند، اینکه ما درگیر تهاجم و بلکه شیخون فرهنگی هستیم، اینکه توطئه فرهنگی وجود دارد و ده‌ها مناقشه دیگر. در درستی این سخنان نیز نمی‌توان تردید روا کرد. اینها واقعیاتی است که وجود دارد. اما سخن این است که همه اینها نباید ما را به تردید در ذات انسان‌هایی که موضوع سیاست فرهنگی هستند، رهنمون کند. مهم‌تر آنکه نباید مسئولیت مواجهه را از خود انسان‌ها سلب کرد. نباید اختیار و آزادی او را سلب کرد. در مَثَل به این می‌ماند که کشور شما مورد تهاجم نظامی دشمن قرار گرفته است، سیاست دفاعی شما نباید به این منجر شود که مسئولیت مردم را در مبارزه با تهاجم سلب کند، بلکه بیش و پیش از هر چیز این مسئولیت باید بر دوش خود مردم گذاشته شود. سیاست فرهنگی که تولی انسان را از خویش سلب کند، اساسا ضد فرهنگی و نقض غرض است. یادآوری سخنان زیر از شهید بهشتی در این راستا بسیار مفید است: «به طلاب و فضلای حوزه هم به دنبال این بحث یک پیشنهاد دارم و آن پیشنهاد این است که به مردم ایران فرصت بدهید تا آگاهانه و آزادانه خود را بر مبنای معیارهای اسلامی بسازند و این خودسازی را بر مردم ما تحمیل نکنید. آگاهی بدهید، زمینه‌سازی کنید برای رشد اسلام، ولی بر مردم هیچ چیز را تحمیل نکنید. انسان بالفطره خواهان آزادی است، می‌خواهد خودسازی داشته باشد، خودش، خودش را سازد، برخلاف دستور قرآن مبدا مسلمان بودن و مسلمان‌زیستن را بخواهید بر مردم تحمیل کنید که اگر تحمیل کردید، آنها علیه این تحمیل‌تان طغیان خواهند کرد. انسان عاشق آزادی است، می‌خواهد خودش به دست خود و با انتخاب خود، خود را سازد، اما شاکرا و اما کفور؛ آن قدر پیغمبر اصرار داشت، بفشاری می‌کرد، فحمتی می‌کشید، خودش را به رنج و تعب می‌انداخت که مردم را به راه خدا بیاورد. افی انت تکره الناس حتی یكونوا مؤمنین؛ ای پیغمبر تو می‌خواهی مردم را وادار کنی، مجبور کنی که آنها مؤمن باشند؟ اینکه راه پیغمبر نیست. توصیه من به طلاب عزیز و به فضلاء ارجمند این است که منادی حق باشید، دعوت‌کننده به حق باشید، آمر به معروف و ناهی از منکر با رعایت تمام معیارهای اسلامی‌اش باشید، اما مجبورکننده مردم در راه اسلام نباشید؛ چون آن مسلمانی ارزش دارد که از درون انسان‌ها و شفق انسان‌ها بچوشد و بشکفت. ندیدید مردم ما در این دوران پرارزش انقلاب از خودشان چه خودجوشی و چه خودشکوفایی نشان دادند؟ بزرگ‌ترین اصل بعد از پیروزی یک انقلاب چیست؟ تداوم همان انقلاب است. همین‌طور که مردم ما با آزادی به راه اسلام آمدند و رهبری عالی اسلامی ما از آزادانه پذیرفتند، بگذارید در تداوم انقلاب هم مردم آزادانه رخ داد و راه اسلام، راه حق و راه خیر و صفا و راه صدق را انتخاب کنند و ادامه دهند» (روزنامه اطلاعات ۱۲، ۱۳، ۱۳۷۲، ش ۱۵۸۰).

خودمان بود که می‌تواند معادلات منطقه‌ای ایران را تحت تأثیر قرار دهد».

خودمان بود که می‌تواند معادلات منطقه‌ای ایران را تحت تأثیر قرار دهد».